

Kaisa Happonen ja Anne Vasko (kuv.): Mur, eli karhu (Tammi, 2016)

Mur on karhu, joka ei aina tunne itseään kovinkaan karhuksi. Se kun ei osaa nukkua talviunta, vaikka kuinka yrittää. Sydämeen käyvä ja samastuttava Mur voittaa hetkessä lukijan puolelleen. Kaisa Happonen pienisuuri tarina kuvaa erilaisuutta ja identiteetin rakentumista oivaltavasti, ja Anne Vaskon upea kuvitus todella tuo metsän ja sen asukkaat lukijan luokse. Kaunis, viisas ja hauska kuvakirja osuu ja uppoaa!

Kenelle? *Mur, eli karhu* on herkullisimmillaan ääneen luettuna. Kirja lumoo jo pienet taaperot, mutta itsensä etsimisen ja löytämisen teema sopii erinomaisesti myös alakoululaisille ja isoillekin nuorille. Viimeiseen sanataideharjoitukseen onkin luotu oma versio myös isommille kuulijoille!

TALVISANOJA

Yksi, kaksi, kolme. Kolmekuusiviisisataa puolukkaa! Tahdon talvea katsomaan!

Tarkastelkaa lumista aukeamaa, jossa Mur vollottaa pesässään kuin mustassa samettipussissa hangen alla. Mitä kaikkea talvista kuvassa näkyy? Mitä muita talvisia asioita muistatte? Tehkää yhteinen talvisanojen lista.

KARHUJEN UNIA

Alhaalla erikokoiset ja erimuotoiset pesäkummut kohoilivat kuorsauksen tahdissa: ylös, alas, ylös, alas. Niistä nousi unihuuru.

Kirjan toiseksi viimeisellä aukeamalla on kuva pesäkummuista, joiden sisällä nukutaan makeaa talviunta. Mistä karhut uneksivat? Millaisiin seikkailuihin talviunet niitä kuljettavat? Keksikää yhdessä karhujen talviunia.

METSÄN ASUKKAITA

Yö on yö, päivä on päivä. Talvi on talvi. Ja karhu on karhu.

Vai onko sittenkään? Mur ainakin on karhu, joka ei aina tunne itseään kovinkaan karhuksi, koska ei osaa nukkua talviunta. Mur on siis aivan omanlaisensa karhutyypin, talvikarhu.

Mitä muita eläimiä metsässä asuu? Entä jos kaikilla metsän eläimillä olisi jokin salainen hieno ominaisuus? Valitse jokin eläin ja keksi sille myös ainutlaatuinen erikoisominaisuus. Voisiko oravalla olla sininen häntä, ketulla siivet, tai entä jos punatulkku osaisikin puhua?

MUR, MRU, RUM, URM, UMR

Mur ei saanut unta, eikä sitä nukuttanut. Ei mitenkään päin, eikä ollenkaan.

a) Kirjainten uusi järjestys

Tutustukaa kirjan aukeamaan, jossa Mur ei saa unta, ei mitenkään päin. Sieltä löytyy myös Murin nimen kirjaimet viidessä eri järjestyksessä. Tehkää samanlaisia sekoituksia lasten omien nimien kirjaimista:

1) Jokainen lapsi saa 5 paperisuikaletta, joissa jokaisessa lukee hänen oma nimensä. 2) Lapsi saa leikata jokaisen kirjaimen erilleen ja 3) liimata niistä kartongille aivan uusia kirjainyhdistelmiä. Sattumalta saattaa syntyä myös oikeita sanoja, suomeksi tai jollain muulla kielellä!

b) Uusia sanoja ja nimianagrammeja – harjoitus jo kirjoittaville

Montako erilaista sanaa pystyt muodostamaan, jos käytät sanojen aineksina vain oman nimesi kirjaimia (osaa tai kaikkia)? Kokeile myös muodostaa omasta nimestäsi (etunimi ja sukunimi) nimianagrammi eli jokin toinen nimi, jossa käytät jokaista oman nimesi kirjainta. Minkälaisesta tyyplistä on kyse? Keksi ja kirjoita henkilökuvaus nimianagrammihahmostasi.

HOX! Anagrammihahmon kehittelyyn sopii myös toiseen karhukirjaan, Uppo-Nalle ja Nukku-Ukko, liittyvä sanataideharjoitus Erilainen minä. Uppiksen harjoitukset löytyvät nekin Unikudelmia-näyttelyn sanataidemateriaaleista.